

LGS 8. SINIF

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

I. DÖNEM SORU BANKASI

Akıllı Tahtaya Uyumlu
Rehberlik ilaveli

SORU
SAYISI

276

Kazanım Şifresi

Her kazanım ile ilgili sınavlarda nasıl sorular çıktığı veya çıkabileceği hakkında bilgi verilir. Bu soruların çözüm taktikleri anlatılır.

Çıkış Sorular

Her kazanımın yanında çıkmış sorular ve çözümleri bulunur. Çözümlerde sorunun hangi taktikle çözüldüğü anlatılır.

Kazanım Testleri

Her kazanım için ayrı ayrı bulunan testler konunun pekiştirilmesini sağlar.

Ünite Testleri

Ünite sonlarında bulunan ünite testleri birkaç kazanımın birlikte bulunduğu soruları içermektedir. Öğrencilerin birden fazla bilgiyi birlikte kullanabilmesi amaçlanmıştır.

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir. Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN: 978-605-7585-95-0

060323 – B1

 Genel Yayın Koordinatörü
S. AKGÜL

 Editörler
Merve ER ASLAN
Furkan Temür GENEŞ

 Dizgi
Beyin Takımı Yayınları Dizgi Birimi

 Yazarlar
Semra AKGÜL
Büşra ŞİMŞEK

 Rehberlik Uzmanı
Ayça AKTAŞ DEMİRCAN

 Basım Yeri

www.dijitalim.com.tr

“Dijitalim” öğrenci veya öğretmen uygulamasını indirerek bütün soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

  DİJİTAL EĞİTİM PORTALIMIZA GİRİNİZ.

ÖĞRETMEN ÜYELİĞİ SEÇİMİ İLE SİSTEME ÜYELİK FORMUNU DOLDURUNUZ. SİSTEME GİRİŞ YAPARAK DİJİTAL İÇERİKLERİMİZİ İSTEDİĞİNİZ YERE İNDİREBİLİRSİNİZ. İNTERNETE BAĞLI OLSUN VEYA OLMASIN DİLEDİĞİNİZ PLATFORMLARDA İÇERİKLERİMİZİ KULLANABİLİRSİNİZ.

Test ve deneme oluşturmak için
70.000 soruluk
“SORU HAVUZU” mızdan
yararlanabilirsiniz.

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

TAMAMEN ÜCRETSİZ İÇERİK
Konu Anlatımları
Benzer Sorular
Online Testler
Online Denemeler

BEYİN TAKIMI YAYINLARI

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak 3/ C-D

Ostim / Yenimahalle / ANKARA

İletişim: (0850) 302 20 90 - (0549) 814 44 13

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Beyin Takımı Yayınları olarak 8. sınıf öğrencileri için hazırladığımız Soru Bankası” serisi ile yanınızdayız.

“Soru Bankası” serisi, sizi sınavlarda hedeflediğiniz başarıya ulaştırmak için tasarlandı. Bu kitap sayesinde başarı kapıları sizin için ardına kadar açılacak ve hedeflediğiniz başarıyı yakalamak sizin için kolay olacaktır.

Mantık, muhakeme, analiz ve sentez gerektiren soruların sorulduğu LGS’de başarılı olmak için bu yeteneklerin geliştirilmesi gerekir. “Beyin Takımı” ekibi olarak yeni nesil sorularla oluşturduğumuz bu eserlerde yeni nesil sorulara yer vererek bunların nasıl çözüleceğini öğretmeye çalıştık. Bunun için de kitabımızda şu bölümlere yer verdik:

“Rehberlik” bölümünde soruların daha kolay anlaşılması ve yorumlanması için yöntemler anlatıldı.

Kazanım merkezli hazırlanan bu eserde her ünitenin kazanımları tek tek işlendi. “Kazanımın Şifresi” bölümünde kazanımla ilgili soruların kolay bir şekilde çözülmesinin yöntemleri üzerinde duruldu. Önemli ipuçları verilerek soruların daha kısa süre içerisinde ve doğru olarak çözülmesinin yolları gösterildi.

“Örnek Soru” bölümünde daha önce sınavlarda çıkmış sorulara yer verildi. Sorunun altında ayrıntılı çözümü verildi.

“Kazanım Testi” bölümünde sadece o kazanımla ilgili sorulara yer verilerek kazanımın tam olarak öğrenilmesi amaçlandı. Bu sayede o kazanımla ilgili çıkabilecek tüm soru tiplerini öğrencinin görmesi sağlandı.

“Ünite Testi” bölümünde daha önce işlenen kazanımların iyice içselleştirilmesi amaçlandı. Bol miktarda soruyu içeren bu bölümde özellikle birkaç kazanımla ilgili olan soru tiplerine sıkça yer verildi.

Farklı bir anlayış ve yöntemle oluşturulan bu kitap, ayrıntılı konu anlatımlarına gerek bırakmadan pratik yollarla kısa sürede konuyu öğrenmenizi ve soruları çözmenizi sağlayacaktır.

Hayallerinizin anahtarını elinizden bırakmayın.

S. AKGÜL

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Uyanan Avrupa ve Sarsılan Osmanlı	9
Mavi Gözlü Çocuk: Mustafa	12
Buhranlar Büyük Kahramanlar Doğurur	15
Adım Adım Liderliğe	18

2. ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

I. Dünya Savaşı'na Yol Açan Gelişmeler	31
Osmanlı Devleti'nin Son Savaşı: I. Dünya Savaşı	34
İşgal Yıllarında Anadolu	37
Cemiyetler ve Kuvâ-yı Millîye	40
İstiklal Yolculuğu	43
Bir Milletın Yemini: Misakımillî	46
Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkarılan Ayaklanmalar	49
Geçersiz Bir Antlaşma: Sevr Antlaşması	52

3. ÜNİTE: MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

Doğu ve Güney Cepheleri	67
Batı Cephesi	70
Maarif Kongresi, Millî Mücadele , Millî Seferberlik: Tekalif-i Millîye	73
Direnışten Dirilişe: Sakarya'dan Büyük Taarruz'a	76
CEVAP ANAHTARI	87

1. ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Kazanımlar

- 8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.
- 8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
- 8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.
- 8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

REHBERLİK

İnkılap Tarihi Dersi

Geçmiş sebeb-sonuç ilişkisi içerisinde inceleyerek bugüne ve geleceğe ışık tutan bir bilim dalıdır. Geçmişle gelecek arasında bir köprü görevi görür.

Başarılı olabilmek için iyi bir okuyucu ve dinleyici olmak önemlidir. Bu derste örnekleme ve karşılaştırma yapmak daha sağlıklı düşünebilmenizi sağlar.

Daha çok nasıl olmuş ve niçin olmuşlarla ilgilenmeli, olaylar arasındaki ilişkilendirmelere dikkat etmelisiniz.

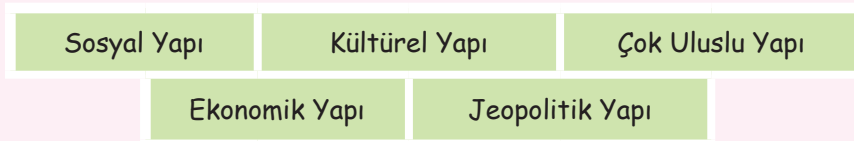
Bu derste üç tip soruyla karşılaşacaksınız.

- 1. Yorum soruları** : Bilgi ve olayları yorumlayacaksınız. Bunu yaparken soruda verilen bilgiler ışığında değerlendirme yapmaya dikkat etmelisiniz.
- 2. Kavram soruları** : Kavramların anlamlarını bilmeli ve olaylarla ilişkilendirebilmelisiniz.
- 3. Verilen bilgiyi kullanma** : Yönergeli sorulardır. Soruya ait okuduğunuz metinlerden çıkardığınız sonuçlara göre yorum yapmalı ve istenileni tam olarak anladığınızdan emin olmalısınız.

Doğduğu Şehir Hayatı Askerlik Hayatı Fikir Hayatı Liderliği	→ Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını özetleyen tablo yapabilirsiniz.
---	--

Sömürgecilik İslamcılık Batıcılık Milliyetçilik Türkçülük Osmanlıcılık	→ Bu akımların özelliklerini iyi bilmelisiniz.
---	---

Bu Ünite İçerisinde Bilinmesi Gereken Kavramlar

KAZANIM

Kazanım 8.1.1: Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

KAZANIM ŞİFRESİ

- › Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda Fransız İhtilali ve Sanayi İnkılabı sonrasında hızlanan sömürgecilik faaliyetleri ile mücadele etmek zorunda kalmıştır.
- › Fransız İhtilali sonrasında tüm dünyaya yayılan demokrasi hareketleri Osmanlı Devleti'ni de etkilemiş bu etki nedeniyle Tanzimat Dönemi ve Meşrutiyet'in ilanı ile Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme dönemi başlamıştır.
- › Avrupalı devletler zamanla bilimsel bilgiyi teknolojiye aktararak buhar gücüyle çalışan makineler icat ettiler ve doküman fabrikaları kurdular. Böylece Sanayi İnkılabı doğdu.
- › Avrupalı devletler ihtiyaç duydukları ham maddeyi henüz sanayileşmemiş ülkelerden karşılayıp ürettikleri ürünleri de aynı ülkelerde pazarladılar. Böylece sömürgecilik doğdu ve kısa sürede gelişti.
- › Osmanlı Devleti Coğrafi Keşiflere katılmamış ve sömürge yarışına girmemiştir. Bu yüzden ekonomik olarak olumsuz etkilenmiştir. Sanayi İnkılabı'nın başlaması ile de sanayileşemediği için sömürgeci devletlerin açık pazarı hâline gelmiştir.
- › Fransız İhtilali Osmanlı Devleti'ni milliyetçilik fikrinin ortaya çıkması ile etkiledi.
- › Milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti içerisinde yaşayan azınlıkların ayaklanmasına neden oldu.
- › Osmanlı Devleti bu olumsuz durumları durdurabilmesi için Tanzimat Fermanı (1839) ve Islahat Fermanı'nı (1856) yayınlamaya azınlıkların devletten ayrılmalarını, onlara eşitlik, adalet ve daha fazla özgürlük vaat ederek engellemeye çalıştıysa da başarılı olamadı.
- › Tanzimat Fermanı ile Osmanlı Devleti'nde padişah kendi üstünde bir gücün, yani kanun gücünün varlığını kabul etmiştir.
- › Islahat Fermanı dış baskılar sonucu ilan edilmiş bir fermanıdır. Müslümanlar ile gayrimüslimler arasında tam bir eşitlik sağlamayı ve azınlık haklarını genişleterek Avrupalıların Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmalarını önlemeyi amaçlamıştır.

- › 20. yüzyılda Avrupalı devletler tarafından desteklenen azınlık isyanları başarıya ulaşmış ve Osmanlı Devleti dağılmaya devam etmiştir. Osmanlı aydınları dağılmayı engellemek için Osmanlılık, İslamcılık, Türkçülük ve Batıcılık gibi düşünce akımlarını ileri sürmüşler ancak bu da dağılmanın önüne geçememiştir.
- › Osmanlılık fikrinde, Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yaşayan bütün milletleri dil, din, ırk ve mezhep ayırmaksızın kanun önünde eşit görmek ve kendilerini temsil etme hakkı vermek amaçlanmıştır.
- › İslamcılık fikrinde, Osmanlı İmparatorluğu içinde yaşayan Müslümanların bir arada tutulması hedeflenmiş, böylece devletin bütünlüğünü sağlanmaya çalışılmıştır.
- › Batıcılık fikrinde, devletin bütünlüğünün ve kurtuluşunun ancak ve ancak Batı'nın biliminden ve teknolojisinden yararlanarak sağlanacağını savunmuştur.
- › Türkçülük fikrinde, devletin kurtuluşunun millî değerlere bağlı kalınarak, bu değerlerin korunması ile sağlanabileceği belirtilmiştir. Savunucuları Mehmet Emin Yurdakul ve Ziya Gökalp'tir. Devletin Türk topluluklarını bir arada tutarak kurtulabileceğini düşünmüşlerdir.

Örnek

"Tanzimat Fermanı sadece iç dinamiklerden kaynaklanmış olamaz. Osmanlı Devleti'nin zayıflamasıyla birlikte, ülkedeki gayrimüslimler üzerindeki hâkimiyetini artırmak isteyen Batılı ülkelerin de tesiri son derece önemlidir." **diyen bir tarihçi Tanzimat Fermanı'nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?**

- A) Can ve mal güvenliğini devlet güvencesine alması
- B) Azınlıkları kanun önünde eşit kabul eden bir belge oluşu
- C) Ferman'ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunması
- D) Osmanlı'nın dağılmasının önüne geçmek için alınan bir tedbir olması

2020 LGS

Çözüm

Tanzimat Fermanı ile ilgili verilen bilgilerde Batılı ülkelerin ilan edilmesinde tesiri olduğundan bahsedildiği için Ferman'ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunduğu vurgulanmıştır.

Cevap C

6. Avrupa'da ekonomik kalkınmayla birlikte bilim, sanat ve edebiyat da hızla gelişti. Bu gelişmelerin yaşandığı döneme "yeniden doğuş" anlamına gelen Rönesans adı verildi. Rönesans'la birlikte akıl ve bilim ön plana çıktı ve dogmatik düşünceler sorgulanmaya başlandı. Tepkiler arttıkça Katolik Kilisesi toplum üzerindeki gücünü ve denetimini kaybetmeye başladı. Nihayet Reform adı verilen sürecin ardından Katolik Kilisesi kendisini düzeltmek, siyasi ve ilmî alanlardan elini çekmek zorunda kaldı. Tüm bu gelişmeler Katolik Kilisesi'nin etkisini azalttı.

Verilen bilgilere bakılarak Avrupa'daki değişimlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ekonomik hayattaki gelişmeler Rönesans'ın ortaya çıkmasına neden olmuştur.
B) Rönesans ile birlikte halkın dine olan bağlılığı artmıştır.
C) Rönesans'la birlikte Katolik Kilisesi güç kaybetmiştir.
D) Dinde yaşanan değişim üzerinde dolaylı olarak Coğrafi Keşifler etkili olmuştur.

7. Osmanlı Devleti XIX. yüzyılda Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderlerini karşılamaya çalıştı. İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınan borçlar büyük oranda tahsis edildi. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelerek iflas etti. Bunun üzerine alacaklı devletler Osmanlı yönetiminin çağrısıyla bir araya gelerek Düyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular.

Buna göre Düyûn-u Umûmiye teşkilatının kurulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yöneticilerin halkın durumunu görmezden gelmesi
B) Sanayileşmeyle birlikte ham madde ihtiyacının giderilememesi
C) Devletin ekonomik olarak darboğaza düşmesi
D) Savaşlar sonucunda sınırların genişlemesi

8. Avrupalı devletler zamanla bilimsel bilgiyi teknolojiye aktarıp buhar gücüyle çalışan makineler icat ettiler ve dokuma fabrikaları kurdular. Böylece Sanayi İnkılabı doğdu. Küçük üretim atölyelerinin yerini büyük fabrikalar, insan gücünün yerini makine gücü aldı. Makineler sayesinde üretim hızla arttı. Artan üretimle birlikte ham madde ve pazar ihtiyacı da arttı. Avrupalı devletler ihtiyaç duydukları ham maddeyi henüz sanayileşmemiş ülkelerden karşılayıp ürettikleri ürünleri de aynı ülkelerde pazarladılar.

Parçada verilen bilgilere göre Sanayi İnkılabı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanayileşen ülkelerde insana duyulan ihtiyaç artmış ve farklı ülkelerden göçler almıştır.
B) Ortaya çıkmasında bilimsel bilgilerdeki birikim etkili olmuştur.
C) Makineleşmeye bağlı olarak önemli üretim artışları gerçekleşmiştir.
D) Sanayileşme beraberinde ülkeleri farklı ihtiyaçlara yönlendirmiştir.

9. XVII. yüzyılla birlikte Osmanlı Devleti askerî, siyasi ve ekonomik gücünü kaybetmeye başladı. Devletin kötü gidişatını durdurmak için yapılan ıslahat çalışmaları çeşitli nedenlerle başarısız oldu. Yapılan savaşlar üst üste yenilgiyle sonuçlandı. Savaşlarla birlikte toprak da kaybedildi. Savaş masrafları ekonomiyi iyice sarstı. Devletin giderleri artarken gelirleri azaldı. Yöneticiler devlet işleriyle yeterince ilgilenmedikleri için bu sorunlar gittikçe büyüdü.

Verilen bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti'yle ilgili,

- I. Birçok alanda yenilik yapma ihtiyaçları doğmuştur.
II. Sınırlarda daralmalar yaşamıştır.
III. Ekonomik hayattaki bozulmalar devleti zor durumda bırakmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

KAZANIM

Kazanım 8.1.2: Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

KAZANIM ŞİFRESİ

- Mustafa Kemal'in çocukluk yıllarının geçtiği Selânik'te Ermeni, Sırp, Yunan, Bulgar, Yahudi gibi farklı milletler bir arada yaşamıştır.
- Osmanlı'da farklı milletlerin bir arada yaşıyor olması öncelikle çok uluslu bir yapı olduğunu göstermektedir. Çok uluslu olması da beraberinde şehrin çok kültürlü bir yapıya sahip olmasını sağlamıştır. Bununla beraber farklı dillerin konuşulmasını, değişik kültürlerin bir arada yaşamasını, gelenek ve göreneklerin farklı olmasını sağlamıştır.
- Mustafa; Osmanlı Devleti'nin en bunalımlı döneminde, 1881'de, o zamanlar bir Osmanlı sancağı olan Selânik'te, orta gelirli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi.
- Mustafa; sevgi, saygı ve dayanışma duygularının yoğun olduğu bir aile ortamında yetişmiştir. Aile hayatına büyük önem veren ve ilk ilhamını ailesinden aldığını sık sık dile getiren Mustafa, birçok konuşmasında bireylerin yetişmesinde ailenin önemine vurgu yapmıştır.
- Mustafa'nın doğduğu Selânik, önemli bir liman şehri olmanın yanında demir yolu ile de Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktaydı. Bu durum Selânik'in hem Batı ile etkileşimini kolaylaştırmış hem de sosyal ve kültürel yönden gelişmesine zemin hazırlamıştır.
- Genç Mustafa'nın fikirlerinin oluşumunda içinde doğup büyüdüğü çevre kadar aldığı eğitimin de etkisi vardır. Mustafa birbirinden farklı şehirlerde eğitim almış, bu şehirlerdeki durumlardan istifade ederek tecrübelerini geliştirmiştir.
- Mustafa Kemal'in okula başlamasıyla ilgili anne ve babası arasında fikir ayrılığı vardı. Bu fikir ayrılığı o dönemde farklı tarzda eğitim veren okulların bulunmasından kaynaklanıyordu.
- Mustafa Kemal eğitim hayatına sivil okullarda başlamış, daha sonra askerî okullara geçmiştir.
- Şemsi Efendi Okulunun modern tarzda eğitim vermesi Mustafa Kemal'in gelişimini de etkilemiştir.
- Manastır Askerî İdadisinde, sınıf arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata ve hitabete (güzel konuşma sanatı) ilgi duymuştur.
- Mustafa Kemal'in Manastır Askerî İdadisinde başlayan tarih sevgisi, hayatının sonuna kadar devam etmiş ve bu onun Türk kültürü ve milliyetçilik konularında düşüncelerini oluşturmuştur.

- Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü dönemde Osmanlı sınırları içerisinde eğitim birliği bulunmamaktaydı. Yabancı okullar, azınlık okulları, askerî okullar, geleneksel okullar ve batı tarzı eğitim veren okullar tamamen farklı yöntemler ve içeriklerle eğitim yapıyorlardı. Osmanlı Devleti'nde bulunan farklı okullar, yetiştirilen insanların farklı kültürel özellikleri taşımasına neden olmuştur.
- Mustafa Kemal'in okuduğu okullar sırasıyla şöyledir:
  - Mahalle Mektebi (Selânik)
  - Şemsi Efendi Okulu (Selânik)
  - Selânik Mülkiye Rüştiyesi (Selânik)
  - Selânik Askerî Rüştiyesi (Selânik)
  - Manastır Askerî İdadisi (Manastır)
  - Harp Okulu (İstanbul)
  - Harp Akademisi (İstanbul)

Örnek

"Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü yıllarda Osmanlı Devleti sınırları içerisindeki okullarda eğitim birliğinden söz etmek mümkün değildi." **diyen bir tarihçi, aşağıdakilerden hangisini bu düşüncesine kanıt olarak gösterir?**

- A) Mustafa Kemal, Harp Okulunda iken Batı'daki gelişmeleri takip etmek için Avrupa'dan dergiler getirtti ve kendi çabasıyla Fransızcasını geliştirmeye çalıştı.
- B) Mustafa Kemal'in öğrencilik yıllarında Osmanlı Devleti'nde farklı kurumlarca yönetilen modern okullar, azınlık okulları, yabancı devlet okulları ve medreseler vardı.
- C) Asker olmak isteyen Mustafa Kemal, annesinden habersiz girdiği askerî okul sınavını kazandı ve Selânik Askerî Rüştiyesine başladı.
- D) Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde öğrenci iken yerli ve yabancı fikir adamlarının eserlerini okudu.

2021 LGS

Çözüm

Öncülde verilen açıklamada Osmanlı eğitim yapısındaki birliğin olmadığı verilmiş, soruda ise bu uygulamanın örneği istenmiştir. Bundan dolayı A seçeneğinde Mustafa Kemal'in askerlik eğitimi için yaptığı bir çalışmadan bahsedilmiştir; bunun eğitim birliği ile bir ilişkisi yoktur. C'de ise Mustafa Kemal'in eğitim hayatında yaşadığı bir anekdottan bahsetmiş ki bu da eğitim birliği olma durumunu karşılamamaktadır. D'de ise Mustafa Kemal'in eğitim yıllarında etkisinde kaldığı düşünürlerin varlığından bahsedilmiştir. Bu da yine eğitim birliği ile açıklanacak bir durum değildir. B'de ise farklı eğitim kurumlarındaki farklı uygulamalardan bahsettiğinden sorunun bizden istediği açıklamaya uygundur.

Cevap B

1. Mustafa'nın doğduğu Selânik, önemli bir liman şehri olmanın yanında demir yolu ile de Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktaydı. Bu durum Selânik'in hem Batı ile etkileşimini kolaylaştırmış hem de sosyal ve kültürel yönden gelişmesine zemin hazırlamıştır. Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplardaki fikirler çok uluslu yapıya sahip olan Selânik üzerinden Osmanlı ülkesine yayılıyordu. Bu yönüyle Selânik, Avrupa'daki gelişmelerin yakından takip edildiği ve Batı ülkeleriyle etkileşimin en yoğun yaşandığı şehirlerden biriydi.

Parçadaki bilgilere bakılarak Selânik şehriyle ilgili,

- I. Doğu ile Batı arasında köprü konumundadır.
II. Farklı milletleri bir arada yaşatmaktadır.
III. Kültürel hayat çok gelişmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

— Beyin Takımı Yayınları —

2. Osmanlı eğitim sistemi içerisinde devlet tarafından desteklenen ve parasız olan askerî okullar çağdaş anlayışa dayalı, pozitif bilimleri ölçü alan eğitim ve öğretim faaliyetleri yürütmekteydi.

Buna göre Mustafa Kemal'in askerî okullarda eğitim görmesi ona aşağıdakilerden hangisini kazandırmamıştır?

- A) Çağdaş bir kişiliğe sahip olmasını
B) Olaylara objektif yaklaşan bir kişi olmasını
C) Akılcı bakış açısına sahip bir kişi olmasını
D) Olaylar karşısında kendi çıkarlarını düşünen bir kişi olmasını

3. Öğrenim çağına gelen Mustafa'nın okula yazdırılması için anne ve babası hazırlıklar yapmaya başladı. Zübeyde Hanım, Mustafa'nın geleneklere bağlı eğitim ve öğretim veren Mahalle Mektebine gitmesini, dinî konulara hakim bir insan olarak yetişmesini istiyordu. Babası Ali Rıza Efendi ise daha çağdaş eğitim veren bir okula gitmesini arzuluyordu.

Bu bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti'nin eğitim sistemiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eğitim ve öğretim birliği yoktur.
B) Çağdaş eğitim veren kurumlar daha fazladır.
C) Bütün okullarda yalnızca dinî dersler anlatılmaktadır.
D) Çağdaş eğitim veren okulların kalitesi düşüktür.

4. Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü bazı okullar aşağıda verilmiştir.

- Selânik Askerî Rüştiyesi
– Manastır Askerî İdadisi
– İstanbul Harp Okulu

Buna göre verilen okullara bakılarak Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Farklı şehirlerde öğrenim görmüştür.
II. Eğitimine ara vermiştir.
III. Manastır'dayken daha başarılı olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

5. "Manastır Askerî İdadisinde matematik pek kolay değildi. Bununla uğraşmaya devam ettim. Fakat Fransızcam geriye. Öğretmen benimle çok ilgileniyor, acı ihtarlarda bulunuyordu; bu ihtarlar benim çok zoruma gitti, ilk tatil döneminde çare aradım; iki, üç ay gizlice Frerler Okulu'nun özel sınıfına devam ettim. Böylece okul derslerine göre daha fazla Fransızca öğrendim."

Bu parçaya göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Matematik dersinde zorlanmıştır.
B) Fransızca dersindeki eksiklerini gidermek için çözüm yolu bulmuştur.
C) Fransızca dersindeki durumu hakkında öğretmeninden uyarı almıştır.
D) Okul derslerini çok önemsememiş daha çok askerlik mesleğiyle ilgilenmiştir.

KAZANIM

Kazanım 8.1.3: Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

KAZANIM ŞİFRESİ

- › Mustafa Kemal Osmanlı Devleti'nin dağılmaya yüz tuttuğu bir dönemde dünyaya geldi. Üstelik o, birçok sorunun yaşandığı bir bölgede, Balkanlarda doğdu ve büyüdü. Mustafa Kemal, devletin yaşadığı bu sorunları çocukluğundan itibaren farkına varmış ve büyüdükten sonra bu sorunların çözümüne yönelik fikirler üretmiştir.
- › Mustafa Kemal de ilk terbiye ve ilhamını ailesinden aldı. Daha sonra öğretmenleri onun karakterini şekillendirmeye devam ettiler.
- › Mustafa her şeyi başkasından bekleyen bir karaktere sahip değildi. Daha çocukluğundan itibaren kendini yetiştirmek için üstün gayret gösterdi. O, yapması gerekenleri düşünür, keşfeder ve uygulardı.
- › Mustafa'nın okumaya karşı büyük bir ilgisi vardı. Yerli ve yabancı birçok fikir adamını okur ve onların fikirlerini analiz ederdi. Kitapları okurken sayfa kenarlarına notlar alır, kimi zaman kendi fikirlerini de bu notların yanına yazardı. Mustafa Kemal yabancı düşünce adamlarının eserlerinden istifade edebilmek için Fransızca öğrenmiştir.
- › Mustafa Kemal'in yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Okuduğu yabancı gazete ve dergiler Mustafa Kemal'in dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırladı. Resmî görevlerle Avrupa'da bulunması da Batı'yı yakından tanınmasına yardımcı oldu.
- › Farklı şehirlerde okumuş olması ve bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in bilgisini artırıp düşünce dünyasını geliştirdi. Mustafa Kemal bu görevleri esnasında, devletin ve halkın içine düştüğü durumu yakından görme imkânı buldu. O, bu durumdan rahatsızlık duyup kurtuluş çareleri üzerinde düşünceler geliştirdi.
- › Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının oluşumunda yerli ve yabancı bazı aydınlar da etkili olmuştur.

- › Mustafa Kemal 1896-1899 yılları arasında Manastır'da Askerî İdadi eğitimini tamamlamıştır. Bu kentte dünya görüşü ve kişiliği şekillenmiştir. Sıra arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata, sanata ve hitabete ilgisi başlamış, Namık Kemal'in şiirlerini ve Mehmet Emin Yurdakul'u tanımıştır. Ziya Gökalp'in Türkçülük fikirlerinden etkilenmiş yine tarih dersine de burada ilgi duymaya başlamıştır.
- › Manastır'a yabancı devletlerin müdahalede bulunmaları onun siyasi görüşüne yeni ufuklar açmıştır. Askerî İdadi yıllarında Voltaire (Volter), J. J. Rousseau (Russo), Montesquieu gibi yabancı yazarlar onda özgürlük, adalet eşitlik gibi duyguların yeşermesine neden oldu.

Örnek

- İngiltere ve Fransa 12-18 Eylül 1910'da bir tatbikat yapma kararı almıştır. Bu tatbikata Picardie (Pikardi) Manevraları adı verilmiştir. Bu manevralara Osmanlı ordusunu temsilen Mustafa Kemal katılmıştır. Tatbikat sırasında yaptığı gözlem ve değerlendirmelerle dikkatleri üzerine toplamıştır.
- Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarının sona ermesinden sonra Sofya'ya ataşe olarak atanmıştır. Bu şehirde sık sık üst düzey toplantı, balo ve davetlere katılmıştır.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in aşağıdaki alanlardan hangileri ile ilgili çalışmalar yaptığı söylenebilir?

- A) Ekonomik - Sosyal
- B) Askerî - Diplomatik
- C) Hukuki - Diplomatik
- D) Siyasi - Ekonomik

2020 LGS

Çözüm

Mustafa Kemal'in Picardie (Pikardi) Manevralarına katılması "Askerî" alanla ilgili, Sofya'ya ateşe olarak atanarak görev yapması "Diplomatik" alan ile ilgilidir.

Cevap B

